

Vad tycker de äldre om äldreomsorgen? 2018

De flesta äldre uppger att de är nöjda med sin äldreomsorg. Men i jämförelser med tidigare år har andelen positiva svar minskat för nästan samtliga frågor. Det gäller främst de som bor hemma med stöd av hemtjänst. Däremot syns inte samma försämring när det gäller den enskildes självs kattade hälsa, rörlighet, ångslan eller ensamhet. Fortfarande finns stora skillnader mellan olika kommuner, och mellan olika verksamheter inom en och samma kommun.

Lite om undersökningen

Socialstyrelsen har genomfört den nationella undersökningen *Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?* på ett jämförbart sätt årligen sedan 2013. Undersökningen riktar sig till alla personer 65 år och äldre som bor i ordi-närt boende med stöd av hemtjänst eller bor på permanent särskilt boende.

I 2018 års undersökning *Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?* fick 217 867 personer med äldreomsorg möjlighet att medverka. Av dessa svarade 56 procent (122 822 personer) på enkäten.

Majoriteten är fortfarande nöjd

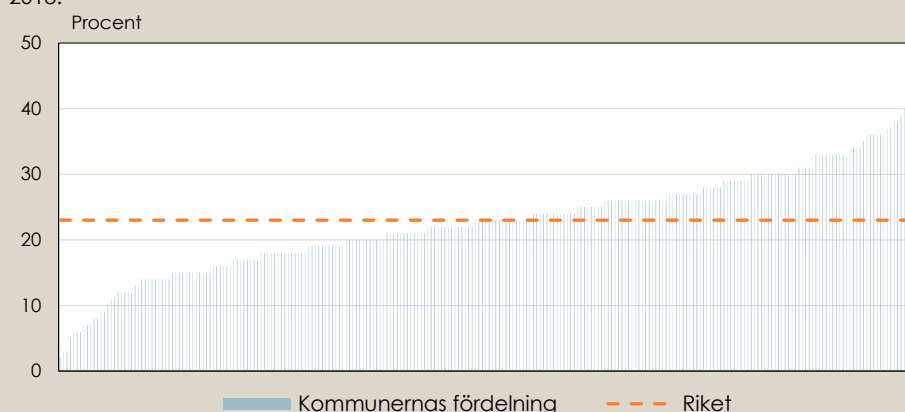
För att klassas som nöjd med sin omsorg i denna undersökning behöver den enskilde svarat att de är ganska eller mycket nöjda sammantaget med sin äldreomsorg. På nationell nivå uppger 81 procent av personer i särskilt boende att de är nöjda, för dem som bor hemma med stöd av hemtjänst är 88 procent nöjda. Det är en minskning med en procentenhet inom både hemtjänst och särskilt boende jämfört med föregående års undersökning. Den kommunen med lägst andel nöjda i särskilt boende har 58 procent medan kommunen med högst andel nöjda har 100 procent. Andel personer som är nöjda med sin hemtjänst skiljer sig mellan kommuner från 67 procent till 100 procent. Även om en person är sammantaget nöjd med sin äldreomsorg betyder det inte alltid att verksamheten fungerar optimalt och att det inte finns delar som verksamheten skulle kunna utveckla. Att endast titta på detta resultat ger heller ingen vägledning för verksamheter om vad som behöver göras för att utveckla omsorgen. Däremot ger resultatet en temperaturmätning och kan i analys tillsammans med andra mått ge en vägledning i vilka delar som äldre personer inom äldreomsorgen anser som viktiga.

Möjlighet till utevistelse

Resultaten på riksnivå för hur den enskilde upplever sina möjligheter till utevistelse på sitt särskilda boende har legat relativt stabilt under de senaste åren. Mellan åren 2015 och 2018 har resultatet, för de som anger att möjligheterna att komma utomhus är ganska eller mycket bra, minskat med en procentenhet från 58 procent till 57 procent. Däremot är skillnaden ganska stor mellan olika kommuner och verksamheter. Möjligheten till utevistelse är viktig då forskning visar att utevistelse kan leda till bättre sömn och ökad rörlighet som kan motivera en ökad aptit [1]. Figur 1 visar spridningen mellan kommuner där enskilda svarar att möjligheterna till utevistelse är mycket bra. Kommunen med lägst resultat har 0 procent medan kommunen med högst resultat har 47 procent, genomsnittet för riket är 23 procent.

Figur 1. Upplevd möjlighet till utevistelse på permanent särskilt boende

Andel äldre som upplever att möjligheten att komma utomhus är mycket god, 2018.

Källa: Vad tycker de äldre om äldreomsorgen, Socialstyrelsen.

Personalen förlorar förtroende

I årets resultat syns en försämring för nästintill samtliga frågor när de gäller dem som bor hemma med stöd av hemtjänst. Frågan som har försämrats sig mest med drygt tre procentenheter under de senaste fyra åren är om personalen meddelar förändringar i förväg (tabell 1).

Tabell 1. Andel (%) personer som bor hemma med stöd av hemtjänst och som har svarat positivt på respektive fråga, mellan åren 2015–2018.

Fråga	2015	2016	2017	2018
Brukar personalen meddela dig i förväg om tillfälliga förändringar?	69	69	68	67
Känner du förtroende för personalen som kommer hem till dig?	91	91	91	90
Brukar personalen komma på avtalad tid?	86	86	85	84
Brukar du kunna påverka vid vilka tider personalen kommer?	61	61	61	60
Hur tycker du att personalen utför sina arbetsuppgifter?	87	87	87	86
Hur lätt eller svårt är det att få kontakt med hemtjänstpersonalen vid behov?	79	78	79	77

Källa: Vad tycker de äldre om äldreomsorgen? Socialstyrelsen, 2018.

Resultaten på frågan om förtroende för personalen har minskat med drygt två procentenheter under samma period. Där syns den största försämringen inom de som svarar att de har förtroende för alla i personalen, vilket har försämrats med mer än två procentenheter från föregående år. Resultatet på frågan om det är lätt att vid behov få kontakt med hemtjänstpersonal har minskat kontinuerligt med två procentenheter under de senaste fyra åren, den största försämringen har skett mellan föregående och årets undersökning. För dem som bor på särskilt boende syns ett liknande resultat, då resultatet på frågan om det vid behov är lätt att få träffa läkare har minskat med drygt tre procentenheter under de senaste fyra åren. Även resultatet på frågan om det vid behov är lätt att få träffa omsorgspersonal eller sjuksköterska har försämrats med drygt två procentenheter respektive lite mer än en procentenhet under samma period på särskilt boende.

Referenser

1. Utemiljöns betydelse för äldre och funktionshindrade, Statens folkhälsoinstitut; 2003.

Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?

Syftet med undersökningen är dels att ge enskilda äldre en röst, dels att ta fram kvantitativa mått på äldreomsorgen utifrån ett brukarperspektiv. Det möjliggör att utfallet av insatser kan mätas och jämföras och därmed även utvärderas och utvecklas i linje med vad personer som tar emot omsorg tycker.

Datakälla: Enkät Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?.

Mer information

Du hittar metodbeskrivning, enkäter, tabellbilaga på nationell nivå samt alla resultat i Excelfiler som redovisas på enhets-, kommun-, läns- och riksnivå här:

<https://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-9-7>

I Enhetsundersökningen om äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård finns indikatorer på enhetsnivå som bygger på data som lämnas av verksamheter:

<https://www.socialstyrelsen.se/oppnajamforelser/aldreomsorg/enhetsundersokningnomaldreomsorg>

Titta också på Öppna jämförelser, Vård och omsorg om äldre som publiceras årligen för en mer heltäckande bild av äldreomsorgen:

<https://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-3-10>

Kontakt:

Anna Ekendahl

Telefon: 075-247 30 00

E-post: anna.ekendahl@socialstyrelsen.se